

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-22-02/2012

P/12/107

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/107 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przez administrację publiczną w latach 2010–2012 (I półrocze)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Bożena Zawadzka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84256 z 26 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu, ul. Gabriela Narutowicza 7, 09-200 Sierpc, (dalej KPP),
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Żelasko, Komendant Powiatowy Policji w Sierpcu (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Komendant Powiatowy Policji zapewnił prawidłową organizację wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym szkolenia policjantów zajmujących się tą problematyką oraz współpracę z innymi instytucjami. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niesporządzania w każdym przypadku „Niebieskiej Karty – A” przy kolejnych interwencjach, gdzie występowała przemoc w rodzinie,
- przeprowadzania wizyty u rodziny dotkniętej przemocą w celu sprawdzenia stanu bezpieczeństwa domowników oraz zachowania się sprawcy przemocy rzadziej niż raz w miesiącu,
- niedokonywania wpisów wszystkich danych w formularzach „Niebieska Karta”.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym współpraca z innymi instytucjami

Opis stanu faktycznego 1.1. Dane charakteryzujące działalność KPP w Sierpcu w zakresie objętym kontrolą w poszczególnych okresach zostały ujęte w poniższej tabeli:

Lp.	Wyszczególnienie	I pół. 2010	2010	I pół. 2011	2011	I pół. 2012
1	Liczba interwencji domowych (ogółem)	656	1504	728	1396	727
2	Liczba sporządzonych notatek służbowych o przemocy w rodzinie - Niebieskich kart	100	228	91	163	54
3	Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem, w tym:	125	274	109	193	60
	a/ kobiety	99	233	95	166	55
	b/ mężczyźni	18	32	11	18	2
	c/ małoletni do ukończenia 13 lat	0	0	1	3	2
	d/ małoletni do 13 lat do 18 lat	8	9	2	6	1
4	Liczba sprawców przemocy domowej	100	228	91	164	
5	Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych	72	175	66	104	38
	a/ liczba zażaleń na decyzję o zatrzymaniu	0	0	0	0	0
6	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	89	200	80	132	44
	a/ doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień	18	53	21	35	9
	b/ doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	53	120	45	69	29
7	Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej, ogółem w tym:	2	4	0	1	1
	a/ pokrzywdzonym	0	0	0	0	0
	b/ sprawcy	2	4	0	1	1
8	Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej	2	4	0	0	0
9	Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura "Niebieska karta" (z art. 207 k.k.)	7	18	9	24	15
	a/ wszczętych	7	18	9	24	15
	b/ stwierdzonych	0	26	2	16	9
	c/ zakończonych	5	16	9	23	13
10	Liczba informacji przesłanych do	279	638	271	450	56
	a/ ośrodków pomocy społecznej	70	158	73	142	54
	b/ gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	54	126	60	86	0
	c/ organizacji pozarządowych (wykonujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego)	75	165	78	128	0
	d/ innych (placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie)	80	189	60	94	2

(dowód: akta kontroli str. 228)

Liczba sporządzonych przez KPP Niebieskich Kart² w I półroczu 2012 r. wyniosła 54 i w porównaniu do analogicznych okresów 2010 r. i 2011 r. zmniejszyła się odpowiednio: o 46 i o 37. Liczba interwencji domowych w I półroczu 2012 r. wyniosła 727 i była większa o 71 niż w I półroczu 2010 r., a mniejsza o jedną interwencję niż w I półroczu 2011 r.

Koordinator procedury Niebieskie Karty w KPP wyjaśnił, że przyczynami spadku liczby NK były m.in.: wprowadzenie nowego rozszerzonego druku NK, którego wypełnienie jest czasochłonne, obowiązek przesyłania każdej NK do zespołu interdyscyplinarnego i udziału w posiedzeniach tych zespołów oraz większa ostrożność policjantów przy sporządzaniu NK. Wcześniej zdarzało się, że policjanci zakładali NK, np. w wyniku interwencji domowej podczas rodzinnych imprez okolicznościowych, a następnego dnia osoby zgłaszające interwencję wносиły o zakończenie procedury.

(dowód: akta kontroli str. 256)

Sprawozdania półroczne i roczne z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie, w tym dotyczące procedury NK, sporządzane były zgodnie z prowadzoną w KPP ewidencją i przekazywane do Komendy Wojewódzkiej Policji w terminie do 10 lipca i 10 stycznia, stosownie do wymogów określonych w zarządzeniach Komendanta Głównego Policji Nr 254 z 15 marca 2010 r.³ i Nr 1147 z 22 września 2011 r. w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji⁴.

(dowód: akta kontroli str. 60-71; 125-132; 179-190)

1.2. Komendant Powiatowy Policji wyznaczył w KPP koordynatora do spraw procedury NK oraz określił zakres czynności i obowiązków związanych z nadzorem nad realizacją tych zadań. Po wejściu w życie, 18 października 2011 r., rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”⁵, Komendant wyznaczył do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, działającym w Sierpcu dwie osoby (koordynatora do spraw procedury NK oraz zastępcę Naczelnika Wydziału Prewencji), a w zespołach interdyscyplinarnych, działających w gminach – po jednej osobie w każdej gminie⁶.

(dowód: akta kontroli str. 37-38, 41-47, 50)

W okresie od września 2011 r. do czerwca 2012 r. Komendant Powiatowy Policji zawarł porozumienia z Burmistrzem Miasta Sierpca oraz wójtami 6 gmin objętych zasięgiem działania KPP w sprawie realizacji zadań i współdziałania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W porozumieniach tych określono m.in. zasady współpracy w wykonywaniu zadań przez zespoły interdyscyplinarne, w tym dotyczące:

- trybu i terminów zgłaszania przedstawicieli na członków zespołów interdyscyplinarnych,
- zapewnienia uczestnictwa w pracach zespołów,
- uczestnictwa w pracach grup roboczych tworzonych przez zespoły.

(dowód: akta kontroli str. 42-59)

W ramach współpracy w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Prokurator Rejonowy w Sierpcu przesłał KPP „Wytoczne Prokuratora Generalnego z 21 grudnia 2011 r. dotyczące postępowania powszechnych

² Dalej: NK

³ Dz.Urz. KGP Nr 4, poz. 13 i Nr 10, poz. 60.

⁴ Dz.Urz. KGP Nr 8, poz. 57.

⁵ Dz.U. Nr 209, poz. 1245.

⁶ Pisma Nr: PSr-G-424/401/11 z 16 czerwca 2011 r. i Dp-175/12 z 11 stycznia 2012 r.

jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”⁷. Komendant Wojewódzkiej Policji przekazał KPP materiały instruktażowe dla policjantów realizujących zadania w zakresie przemocy wobec dzieci wraz z „charakterystyką dziecka krzywdzonego”⁸.

(dowód: akta kontroli str. 265-283)

1.3. Realizacja zadań KPP w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie była w badanym okresie kontrolowana przez inne podmioty oraz nie formułowano wniosków w odniesieniu do tego obszaru.

Zgodnie z zarządzeniem Komendanta Głównego Policji Nr 162 z 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”⁹, a od 15 grudnia 2011 r. z wytycznymi Komendanta Głównego Policji Nr 2 z 7 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”¹⁰, nadzór nad realizacją działań Policji podejmowanych w ramach procedury NK sprawuje kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub wyznaczona przez niego osoba. W KPP w Sierpcu oraz 3 podległych Posterunkach Policji nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Prewencji.

(dowód: akta kontroli str. 11-12, 28)

Kontrola wewnętrzna realizacji zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty” polegała na założeniu „Karty nadzoru” do każdej sprawy dotyczącej przemocy w rodzinie zawierającej adnotacje Naczelnika Wydziału Prewencji (lub jego Zastępcy) dotyczące wykonywania dalszych czynności po sporządzeniu przez policjanta notatki z interwencji domowej, gdzie wystąpiła przemoc w rodzinie, np.: wszczęcie procedury NK, nawiązanie pierwszego kontaktu z rodziną po sporządzeniu NK, systematyczne wizytowanie rodziny, poinformowanie o zdarzeniu innych służb i instytucji, a także wyrażenie zgody na zamknięcie NK.

(dowód: akta kontroli str. 303)

Regulamin KPP z 25 lutego 2010 r. (zmieniony 23 kwietnia 2010 r. oraz 20 czerwca 2011 r.) określał strukturę organizacyjną oraz zakres zadań komórek organizacyjnych KPP w Sierpcu, w tym Wydziału Prewencji. Do zadań tego Wydziału należy m.in.: inicjowanie i organizowanie działań oraz opracowywanie programów profilaktycznych i prewencyjnych zapobiegających patologiom społecznym i przemocy domowej, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a także współpraca z organami administracji publicznej oraz organizacjami społecznymi w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz patologii społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 4-29)

1.4. KPP zorganizowała szkolenia funkcjonariuszy ogniw patrolowo-interwencyjnych (OPI) oraz dzielnicowych w zakresie realizacji procedur określonych w rozporządzeniu w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w zarządzeniu KGP Nr 162 oraz wytycznych Nr 2. W latach 2010–2012 (I półrocze) szkoleniem w zakresie: „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – procedura „Niebieskie Karty”, objęto wszystkich policjantów zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szkolenia przeprowadzono w dniach:

- 4 i 9 listopada 2010 r. i uczestniczyły 72 osoby,
- 15 i 22 listopada 2011 r. i uczestniczyły 32 osoby,

⁷ Pismo Nr IA 020/52/11 z 29 grudnia 2011 r.

⁸ Pismo znak: L. dz.E-1589/11 z 17 listopada 2011 r.

⁹ Dz.Urz. KGP Nr 4, poz. 30 – uchylone z dniem 15 grudnia 2011 r. Zwane dalej zarządzeniem KGP Nr 162.

¹⁰ Dz.Urz. KGP Nr 10, poz. 77. Zwane dalej wytycznymi KGP Nr 2.

- 17 i 19 stycznia 2012 r. i uczestniczyły 62 osoby.

(dowód: akta kontroli str. 199-227)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, w tym postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą w KPP obowiązywały następujące systemy ewidencji zdarzeń dotyczących problematyki NK: Krajowy System Informacji Policji (KSIP), Elektroniczna Książka Służby Dyżurnego (EKSD) i System Elektronicznej Sprawozdawczości Policji (SESPOL). Systemy te pozwalały na wyszczególnienie danych dotyczących interwencji związanych z przemocą w rodzinie, zakończonych sporządzeniem „Niebieskiej Karty”.

(dowód: akta kontroli str. 301)

Według danych ewidencji KSIP liczba sporządzonych NK w miesiącach: kwiecień i grudzień 2010 r. i 2011 r. oraz marzec 2012 r. wynosiła odpowiednio: w 2010 r. – 11 i 14, w 2011 r. – 16 i 10 a w marcu 2012 r. – 10.

(dowód: akta kontroli str. 88, 104, 146, 163, 183)

2.2. W okresie objętym kontrolą do KPP nie wpłynęły pisma z placówek oświatowych i placówek służby zdrowia dotyczące sygnałów o występowaniu przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 304)

2.3. W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej 25 stwierdzonych przypadków stosowania przemocy w rodzinie przed 17 października 2011 r. ustalono, że:

- a) Czynności policjantów dotyczące interwencji związanych z przemocą w rodzinie udokumentowane zostały w notatnikach służbowych oraz na formularzach „Niebieska Karta–A”, które zostały przekazane dyżurnemu KPP, zgodnie z § 6 ust. 1 zarządzenia KGP Nr 162.
- b) We wszystkich kontrolowanych sprawach dyżurni wykonali czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z § 6 ust. 2 zarządzenia KGP NR 162.
- c) Teczki „Przemoc w rodzinie” zawierały dokumenty sporządzone w ramach procedury NK, a działania policji zostały prawidłowo udokumentowane. Stwierdzono, że:
 - we wszystkich sprawach dzielnicowi dokonali opisu sytuacji rodzinnej (w tym materialnej) rodziny dotkniętej przemocą, ustalając ogólnie poziom dochodów rodziny oraz jej warunki mieszkaniowe,
 - skierowano pisma do właściwych ośrodków pomocy społecznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wraz z wnioskami o zainteresowanie się sytuacją we wskazanych rodzinach i udzielenie jej pomocy w niezbędnym zakresie,

¹¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- gdy występował problem alkoholizmu kierowano wnioski do właściwych komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych o wszczęcie postępowania w sprawie skierowania sprawcy na leczenie odwykowe,
 - w sprawach, gdy pokrzywdzonymi były dzieci przesyłano informację o wszczęciu procedury NK do szkoły z wnioskiem o objęcie dzieci opieką pedagoga oraz do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich,
 - w sytuacji, gdy sprawca przemocy objęty był opieką kuratora sądowego powiadamiano o kolejnych zdarzeniach Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
 - dzielnicowi nawiązywali bezpośredni kontakt z rodziną, wobec której wszczęto procedurę NK nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania NK-A,
 - we wszystkich sprawach udokumentowano przeprowadzenie rozmowy profilaktycznej ze sprawcą przemocy oraz zamieszczono pisemne pouczenia sprawców przemocy o odpowiedzialności karnej oraz obowiązkach i sankcjach określonych przepisami Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego.
 - po wizytach sprawdzających stan bezpieczeństwa domowników oraz stwierdzeniu ustania przesłanek uzasadniających dalsze prowadzenie procedury NK, sporządzono notatki urzędowe o zakończeniu prowadzenia teczki zagadnieniowej.
- d) Wszystkie objęte kontrolą postępowania dotyczące przemocy w rodzinie zostały zakończone. W jednej sprawie¹², po zakończeniu NK, podczas kolejnej interwencji domowej związanej z przemocą w rodzinie ponownie sporządzono kartę NK-A – procedura NK została zakończona po upływie siedmiu miesięcy od daty tej interwencji.
- e) W żadnej ze spraw objętych badaniem ośrodki pomocy społecznej lub inne podmioty, do których dzielnicowi skierowali pisma o udzielenie pomocy rodzinom, nie przesłały informacji o działaniach podjętych wobec rodzin dotkniętych przemocą i sytuacji w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str.304)

- f) W badanych 25 sprawach wobec sprawców przemocy podjęto następujące działania zapobiegawcze:
- we wszystkich przypadkach przeprowadzono rozmowy profilaktyczne i udzielono pouczeń o skutkach prawnych przemocy,
 - w 21 przypadkach doprowadzono sprawcę do izby wytrzeźwień,
 - w 15 sprawach skierowano sprawcę na leczenie odwykowe.
 - w ośmiu przypadkach sprawcy zostali skazani prawomocnymi wyrokami sądu z art. 207 § 1 kk oraz są objęci dozorem kuratora sądowego,
 - w jednym przypadku¹³, KPP skierowała do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wnioski o objęcie sprawcy programem korekcyjno-edukacyjnym.

KPP nie posiada informacji o liczbie sprawców, którzy ukończyli takie programy.

(dowód: akta kontroli str. 250-254; 291-298)

Koordinator do spraw procedury NK wyjaśnił, że: „ w każdym przypadku, gdy jest wszczęte postępowanie karne z art.207 § 1 kk, jest ono prowadzone pod nadzorem Prokuratury i to policjant każdorazowo ustala z Prokuratorem sposób jego zakończenia. Ponadto w każdej sprawie skierowanej do Sądu z aktem oskarżenia,

¹² ZIW-148 542 983 W.

¹³ ZIW-148 930 822 N.

zakończony prawomocnym wyrokiem skazującym, wpływa informacja do Policji jaki zapadł wyrok, kto i do kiedy sprawuje nadzór nad sprawcą”.

(dowód: akta kontroli str. 250-254)

- g) Czas trwania procedur NK w badanych sprawach kształtował się od dwóch¹⁴ do 25 miesięcy¹⁵.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w siedmiu przypadkach w czasie trwania procedury NK podczas kolejnych interwencji w rodzinie policjanci nie wypełnili formularza NK–A, a tylko sporządzili notatki służbowe z interwencji, co było niezgodne z § 4 ust. 2 zarządzenia KGP Nr 162¹⁶,
- w sześciu przypadkach stwierdzono brak niektórych danych, określonych we wzorze formularza NK–A, a mianowicie brak: numeru dowodu tożsamości i numeru PESEL sprawcy oraz osoby pokrzywdzonej¹⁷, określenia pokrewieństwa osób pokrzywdzonych¹⁸ oraz daty interwencji¹⁹,
- w dziewięciu sprawach, trwających kilka lub kilkanaście miesięcy, stwierdzono, że na 115 przeprowadzonych wizyt, w 14 przypadkach²⁰ wizyty dzielnicowego odbyły się co drugi miesiąc, co było niezgodne z § 7 ust. 2 pkt 3 zarządzenia KGP Nr 162,
- w trzech przypadkach²¹ w aktach brak było notatki urzędowej z przeprowadzonej wizyty, pomimo zapisu tego faktu w notatniku służbowym dzielnicowego.

(dowód: akta kontroli str. 291-298)

- w trzech przypadkach w notatkach urzędowych nie wpisano daty i sposobu powiadomienia ofiar przemocy o zakończeniu procedury NK²², co było niezgodne z § 8 ust. 1 pkt 5 zarządzenia KGP Nr 162.

(dowód: akta kontroli str. 295)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W jednym przypadku²³ w sprawie wszczętej 22 czerwca 2011 r. i kontynuowanej według nowej procedury na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., nie wypełniono nowego formularza NK–A. Zgodnie ze stanowiskiem Komendy Głównej Policji²⁴ w przypadku kontynuacji procedury NK wszczętej przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, w sytuacji gdy w rodzinie nadal dochodzi do przemocy, zasadnym jest wszcząć procedurę poprzez wypełnienie formularza NK–A w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, z uwzględnieniem informacji zawartych w dotychczas zebranych materiałach, a następnie przekazać dokumentację do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego w terminie 7 dni

¹⁴ ZIW-149 220 793.

¹⁵ ZIW-134 288 436 F.

¹⁶ Dotyczy spraw Nr: ZIW-149 496 903 X; ZIW -148 695 343 A; ZIW-148 930 822 N; ZIW-149 310 069 K; ZIW-149 500 545 (2 interwencje); ZIW-136 802 363 H.

¹⁷ ZIW-145 940 637 P i ZIW-146 407 863 K.

¹⁸ ZIW-146 407 863 K i ZIW-147 603 388 H.

¹⁹ ZIW-145 110 463C, ZIW-146 421 899 L i ZIW-146 664 731 R.

²⁰ ZIW-146 407 863K; ZIW- 148 645 694G; ZIW- 129 347 982U; ZIW-143 767 469Y; ZIW-136 577 375K; ZIW-146 421 899 L; ZIW-146 664 731R; ZIW-146 047 442H i ZIW-138 855 510 G.

²¹ ZIW-134 288 436 F; ZIW-146 059 445 W; ZIW-145 110 463 C.

²² ZIW-136 577 375 K, ZIW-148 796 0431 K, ZIW-146 664 731.

²³ ZIW-150 038 456 J.

²⁴ Pismo z 9 grudnia 2011 r.

Opis stanu
faktycznego

od dnia wszczęcia procedury. Natomiast w sytuacji, kiedy w rodzinie nie odnotowuje się przemocy, należy rozważyć zakończenie procedury na starych zasadach.

(dowód: akta kontroli str. 291-298)

2.4 W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej 25 przypadków stosowania przemocy w rodzinie po 17 października 2011 r. stwierdzono, że:

- a) We wszystkich sprawach funkcjonariusze policji zrealizowali obowiązki określone w § 13 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „NK”, a także wytycznych Nr 2 KGP i udokumentowali podjęte czynności w notatkach służbowych. We wszystkich przypadkach wypełnili formularze „NK-A”.
- b) Koordynator Niebieskiej Karty KPP w Sierpcu brał udział w 12 posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sierpcu. Kierownik Posterunku Policji w Gozdowie brał udział w 9 posiedzeniach Zespołów w Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej w Gozdowie i Mochowie. Kierownik Posterunku Policji w Rościszewie uczestniczył w dwóch posiedzeniach Zespołu w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rościszewie.

Według informacji Koordynatora NK w KPP, w Zespołach omawiano sprawy organizacyjne dotyczące m.in.: funkcjonowania grup roboczych, formy pomocy rodzinie, współpracy z sądem, kuratorem sądowym, realizacji procedury NK, a także jej zakończenia

(dowód: akta kontroli str. 245-246)

- c) W sprawach objętych badaniem przeprowadzane były nie rzadziej niż raz w miesiącu wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa domowników oraz zachowania się sprawcy przemocy, a pierwsze wizyty dzielnicowego w rodzinie odbyły się w terminie od 1 do 10 dni po wszczęciu procedury „NK”.
- d) W wyniku współpracy KPP z Sądem i Prokuraturą Rejonową w Sierpcu, w okresie od 17 października 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. wobec sprawców przemocy, w sprawach objętych badaniem, podjęto następujące działania zapobiegawcze:
 - czterech sprawców zostało skazanych prawomocnymi wyrokami z art. 207 § 1 kk i objęci są nadzorem kuratora sądowego²⁵,
 - w jednym przypadku sąd wydał orzeczenie w sprawie odwołania wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

(dowód: akta kontroli str. 253-254,321)

- e) W 24 sprawach wszczęte procedury NK nie zostały jeszcze zakończone.

Według stanu na 30 czerwca 2012 r. pod opieką dzielnicowych pozostawało 69 rodzin objętych procedurą „Niebieskie karty”.

(dowód: akta kontroli str. 291-298)

Komendant Powiatowej Policji w wyjaśnieniu w sprawie działań policji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie stwierdził m.in., że: *„zintegrowanie działań zmierzających do ograniczenia przemocy w rodzinie w postaci powołania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, znacząco przyczyniło się do skuteczności tych działań, chociaż nadal dużym utrudnieniem pozostaje brak instrumentów prawnych pozwalających zespołom interdyscyplinarnym egzekwowanie od sprawcy przemocy stawiania się na organizowane posiedzenia w celu udzielania wyjaśnień oraz realizacji ich postanowień”.*

(dowód: akta kontroli str. 238-239)

²⁵ ZIW-153 661 478 D, ZIW-149 537 132 H, ZIW-150 858 378 C, ZIW-152 006 350 N.

Koordynator procedury NK w KPP w złożonym wyjaśnieniu w sprawie obowiązujących uregulowań prawnych i problemów w realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie wskazał na następujące kwestie:

- brak odpowiedniego zaangażowania w realizację zadań m.in. ze strony przedstawicieli służby zdrowia, którzy nie sporządzili żadnego dokumentu NK, a ponadto, bagatelizując fakt przemocy, źle informowali osoby, które zgłaszały taki problem,
- nieproporcjonalność zaangażowania instytucji zobligowanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, gdyż w większości procedura NK wdrażana jest przez policję,
- brak wytycznych dla policjanta w sytuacji, kiedy przesyła Niebieską Kartę do zespołu interdyscyplinarnego, który został powołany, ale jeszcze nie podjął działalności – czy w takiej sytuacji dalej prowadzić NK, czy ją zakończyć

(dowód: akta kontroli str. 229-234)

Jeden z dzielnicowych natomiast wyjaśnił, iż największym problemem w procedurze NK jest brak uzgodnień z instytucjami współdziałającymi w tym zakresie z Policją, gdyż każda instytucja prowadzi własne działania bez uzgodnienia z innymi instytucjami, brak możliwości zakończenia procedury Niebieska Karta przez Policję, a także wykorzystywanie tej procedury przez osoby, które takiej pomocy nie potrzebują (przypadki nieuzasadnionego wdrażania procedury). Ponadto opóźnienia z powstaniem zespołów interdyscyplinarnych przyczyniły się do małej skuteczności ich działania i dezorganizowały pracę policjantów – w dalszym ciągu cały ciężar procedury NK spoczywa na Policji. Bariera są godziny pracy innych instytucji (najczęściej pracują w godzinach 7⁰⁰ – 15⁰⁰) i po tych godzinach, a także w dni wolne od pracy gdy pomoc byłaby potrzebna, to jej nie ma. Według niego warunki lokalowe, kadrowe i finansowe są wystarczające do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

(dowód: akta kontroli str. 237)

Koordynator Procedury NK wskazał natomiast, że władze powiatowe powinny mieć do dyspozycji lokal, w którym można by było umieścić rodzinę w razie takiej potrzeby, zwłaszcza gdy pokrzywdzonymi są dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 234)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W jednej sprawie²⁶, w której postępowanie wszczęto 21 stycznia 2012 r., podczas kolejnych interwencji w rodzinie (w dniach: 24 maja 2012 r. i 4 czerwca 2012 r.) nie wypełniono formularza NK–A w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia, sporządzając tylko notatki służbowe, co było niezgodne z § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- W dwóch przypadkach²⁷ oryginały dokumentacji z interwencji policyjnych przekazane zostały do Zespołów Interdyscyplinarnych z opóźnieniem: w jednej sprawie procedurę NK wszczęto 10 lutego 2012 r., a formularz NK został przekazany 20 lutego 2012 r., a w drugiej czynności te wykonano odpowiednio w dniach: 10 lipca 2012 r. i 26 lipca 2012 r. Było to niezgodne z § 7 ust.1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

²⁶ Nr - RTJ-64/12 Psr 410/12.

²⁷ ZIW-152 252 155 K i ZIW-1653 973 705 X.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność KPP w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁸, wnosi o:

- 1) Wypełnianie formularza „Niebieska Karta – A” po interwencjach w rodzinie, w przypadku podejrzenia stosowania po raz kolejny przemocy.
- 2) Terminowe przekazywanie wypełnionych formularzy „NK–A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
- 3) W przypadku kontynuacji procedury „NK–A” wszczętej przed 17 października 2012 r., w sytuacji gdy nadal dochodzi do przemocy w rodzinie, sporządzanie nowego formularza „NK–A” oraz powiadamianie zespołu interdyscyplinarnego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 27 listopada 2012 r.

Kontroler
Bożena Zawadzka
gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Wicedyrektor
Mirosław Hamera

.....
Podpis

.....
Podpis

²⁸ Dz.U. z 2012 r., poz.82.